

skal være Enighed mellem Præsten og $\frac{2}{3}$ af Menigheden, troer jeg, at man bør optage denne Udgang, for ikke at give Sagen Udseende af, at der oprettes Menighedsraad i et Dieblis, og at der tillægges dem et Værb, der ikke svarer til den virkelige Stemning senere. Jeg troer, at man skal sørge for, at det bliver Sandhed og seer ud som Sandhed, men ikke kræve til denne Sandhed en stor Styrke og et særligt, kraftigt religiøst Liv eller en overraskende Kraft hos Raadet til at frembringe noget Ngt. Man skal nære beskedne Forventninger, og naar det blot udretter noget Godt og Nyttigt, troer jeg, man skal tage det, men jeg troer ikke, at der er stor Virkning at vente, hvor man ikke kan opretholde Menighedsraadet, naar der er en saa stærk Begrænsning for Ophævelsen, som her er foreslaaet. Ligesom jeg, fordi jeg holder paa Loven, skal stemme for § 2 og troer, at man absolut maa stemme for den, naar man ikke strax vil affjære al Discussion om Loven, skal jeg stemme for Fleertallets Forslag, forudsat at den høieste Ministers Underændringsforslag først bliver vedtaget. Bliver dette ikke vedtaget, vil jeg ikke stemme for Fleertallets Forslag.

F. Nielsen: Jeg har allerede tilladt mig at antyde, at med Underændringsforslaget vil jeg kunne antage det af Fleertallet stillede Forslag, skjøndt jeg ikke hnder det, og skjøndt jeg antager det givet, at, uagtet Loven ikke har udtalet sig om Ophævelsesmaaden, kan en Ophævelse ikke være umulig. Naar den ærede sidste Taler (Madvig) paa en Maade har antydet, at jeg skulde have villet hverve ved at hyltre mig mod Præstens Herredømme over Menighedsraadet, har han taget feil af mine Motiver. Efter den hele Maade, hvorpaa jeg har stillet mig, vil det være aldeles tydeligt, at jeg ikke ønsker noget Herredømme hverken af Menighedsraadet over Præsten eller af Præsten over Menighedsraadet. Intet Herredømme i nogen af disse Henseender. Men dersom det gjøres muligt, at Præsten, saasnart han er enig med de $\frac{2}{3}$ af Menigheden, kan ophæve Menighedsraadet, vil han kunne udøve et overordentlig stærkt Tryk paa Menighedsraadet. Thi naar han fra Først af er ugunstigt stemt imod det, staaer det i hans Magt, som Formand, at bringe det til at

udrette Lidet og derved gjøre Menigheden fribet, og naar det ved hans Modstand er bragt til kun at vegetere længe nok, kan han indstille det til Ophævelse. Vil man gjøre det Tankeexperiment, at der stod i Loven, at naar Menighedsraadet og $\frac{2}{3}$ af Menigheden vare enige, vilde de kunne faae Præsten affat, saa vil vel Enhver indrømme, at Menighedsraadet i saa Tilfælde vilde komme til at udøve et særdeles stærkt Tryk paa Præsten, ja til næsten at beherske ham. Men nu er det sagt, at Menighedsraadet kan ophæves, naar Præsten og $\frac{2}{3}$ af Menigheden berom ere enige, og dette er et Tryk, man lægger i Præstens Haand, som jeg ikke finder billigt, da jeg ikke ønsker, at der skal være noget Herredømme af den Eine over den Anden.

Madvig: Jeg skal blot gjøre den personlige Bemærkning, at jeg ikke har taget feil af den ærede Landstingsmands Motiver, da jeg ikke tænkte paa hans Motiver, men blot paa hans Deviser.

Strøm: Det forekommer mig, at det Raisonnement, vi nys hørte af den ærede 4de Landstingsmand for 1ste Kreds (Madvig), maatte have ført ham til at stemme for Fleertallets Forslag uden Ministerens Underændringsforslag, idet han meget stærkt fra Begyndelsen af betonedede, at hvor det var kommet dertil, at Præsten og $\frac{2}{3}$ af Menigheden vare enige om Ophævelsen, der burde det ophæves. Men naar Ministeren skal træde til, vil det i enkelte Tilfælde, dersom det skal bethyde noget, sige, at naar Præst og $\frac{2}{3}$ af Menigheden ere enige, da skulde de dog ikke have Lov til at ophæve Menighedsraadet; thi er Ministeren enig med dem, har Samtykket ikke noget at bethyde; men hvor de ere uenige, er det, at alle Vanskeligheder indtræde. Den ærede 3die Landstingsmand for 5te Kreds (F. Nielsen) talte om, at han ikke ønskede noget Herredømme af Præsten over Menigheden eller af Menigheden over Præsten. Det forekommer mig, at naar det skal deles lige imellem dem, saaledes som det f. Ex. er skeet ved Valgstemmelsen i § 6, saa burde det ogsaa være deelt lige i § 2; men der har virkelig, naar